



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων**

**Ηράκλειο, 3 Δεκεμβρίου 2024
Αρ. πρωτ.: 428913**

Ταχ. Δ/ση : Πλατεία Ελευθερίας
Ταχ. Κώδικας : 712 01
Πληροφορίες : Θωμά Μισέλ
Τηλέφωνα : 2813 400232
e-mail : tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: - Δ/ση ΠΕ.ΧΩ.Σ. Αποκεντρωμένης
Διοίκησης Κρήτης
- Δ/ση Τεχνικών Έργων ΠΕ Ρεθύμνου

ΚΟΙΝ: - Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Ρεθύμνου
- Δ/ση Σχεδιασμού & Περιφερειακού
Προγράμματος Ανάπτυξης Π.Κ.

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθ. **173/2024** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου

Σας διαβιβάζουμε συνημμένα, για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της αριθμ. **173/2024** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου (**απόσπασμα πρακτικού Ν° 24/28-11-2024**), που αφορά στην **Παράταση προσωρινών μέτρων** (παράκαμψη τμημάτων οδού) της επαρχιακής οδού 13 Π.Ε Ρεθύμνου, με σκοπό την εκτέλεση εργασιών στα πλαίσια του έργου: «Οδικός Άξονας Ρέθυμνο – Απόστολοι - Μάνδρες, τμήμα Ρέθυμνο-Φράγμα Ποταμών» **1ο υποέργο της πράξης «Οδικός Άξονας Ρέθυμνο - Απόστολοι - Μάνδρες, τμήμα Ρέθυμνο - Φράγμα Ποταμών».**

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Νίκη Βαρδιάμπαση

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αναπληρωτή Περιφερειάρχη
- Εκτελεστικό Γραμματέα



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ Ν° 24/28-11-2024
Αριθμ. απόφ. 173/2024**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Πέμπτη 28 Νοεμβρίου 2024** και ώρα **12:00** στο (ξενοδοχείο ΑΤΛΑΝΤΙΣ - αίθουσα ΜΙΝΩΣ - οδός Υγείας αριθμ. 2), συνήλθαν σε συνεδρίαση **δια ζώσης** τα μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου της Περιφέρειας Κρήτης που αναδείχθηκαν κατά τις εκλογές της 08ης Οκτωβρίου 2023 και ανακηρύχθηκαν με την αριθμ. 39/2023 απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, ύστερα από τη με αριθμ. πρωτ. **411969/20-11-2024** πρόσκληση του προέδρου του.

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ο Περιφερειάρχης Κρήτης κ. Σταύρος Αρναουτάκης, καθώς και οι περιφερειακοί σύμβουλοι κ.κ.: Αναστασάκης Ιωάννης (Αντιπεριφερειάρχης Κλιματικής Αλλαγής και Βιώσιμης Κινητικότητας), Ανδρουλάκης Ιωάννης (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου), Βάμβουκας Μιχάλης (Πατάρης) (Αντιπεριφερειάρχης Επιχειρηματικότητας), Βάρδα Μαρία, Βλάσση Ελένη, Βρύσαλης Δημήτρης, Δανέλλης Σπυριδών, Δερμιτζάκη – Ουρανού Ευαγγελία (Λίτσα), Ζάχαρης Ευάγγελος (Πρόεδρος Περιφερειακού Συμβουλίου), Καλογερός Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Χανίων), Καμπουράκης Εμμανουήλ, Καρτσάκης Γεώργιος, Κλώντζας Μιχαήλ, Κώτσογλου Κυριάκος (Αντιπεριφερειάρχης Τουρισμού), Λιονή Μαρία (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνου), Μαλανδράκη – Κρασουδάκη Σοφία, Μανούσακας Ιωάννης (Βλαντάς), Μανουσάκης Νικόλαος, Μαράκη – Μπελαδάκη Ελένη, Μαρινάκης Αλέξανδρος, Μηλάκη Γεωργία (Γωγώ) (Αντιπεριφερειάρχης Πολιτισμού και Ισότητας). Μπαλαντίνος Σπυριδών, Ξυλούρης Νικόλαος (Νικολάτσος) (Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος Π.Κ.), Παπαβασιλείου Νεκτάριος, Πιτσούλης Γεώργιος (Αναπληρωτής Περιφερειάρχης), Σαρρής Μιχαήλ, Σκουλάς Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Συντονισμού και Υποστήριξης Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΚ), Σμπώκος Βασίλειος, Συριγωνάκης Νικόλαος (Αντιπεριφερειάρχης Περιφερειακής Ενότητας Ηρακλείου), Τερζής Λεωνίδα (Δάκης) (Αντιπεριφερειάρχης στον τομέα Αθλητισμού ΠΚ), Τζεδάκης Σταύρος (Αντιπεριφερειάρχης Αγροτικής Οικονομίας ΠΚ), Φασουλάκης Κων/νος, Φλεμετάκης Ευστράτιος (Στρατής), Φραγκάκης Εμμανουήλ (Μανώλης), Χαριτάκη - Μακράκη Χρυσάνθη (Χρύσα).

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν αν και κλήθηκαν νόμιμα οι περιφερειακοί σύμβουλοι κ.κ.: Ιερωνυμάκης Πρίαμος, Κουτεντάκη Θεοδώρα, Λεονταράκης Ιωάννης, Ματαλλιωτάκης Γεώργιος (Αντιπεριφερειάρχης Διασύνδεσης με Ερευνητικά και Ακαδημαϊκά Ιδρύματα), Περισυνάκης Αθανάσιος (Θανάσης), Τσουδερός Ευάγγελος και Χαιρετάκης Μιχαήλ.

Από τη συνεδρίαση απουσίαζαν δικαιολογημένα οι κ.κ. Αλεξάκης Γιώργος, Βοργιάς Στυλιανός (Στέλιος) (Αντιπεριφερειάρχης Κοινωνικής Πολιτικής και Αλληλεγγύης), Τσαπάκος Γεώργιος (Αντιπεριφερειάρχης Πολιτικής Προστασίας).

Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν ακόμα οι κ.κ.: Ραπτάκης Νικόλαος εκτελεστικός Γραμματέας ΠΚ, Δασκαλάκη Χρύσα προϊσταμένη Γενικής Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού ΠΚ, Ραπτάκη Μαρία προϊσταμένη Γενικής

Διεύθυνσης Εσωτερικής Λειτουργίας ΠΚ, Κρισωτάκης Μαρίνος προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ΠΚ, Υψηλάντης Κωνσταντίνος προϊστάμενος Γενικής Δ/σης Πρωτογενή Τομέα ΠΚ, Γερογιαννάκη Εμμανουέλα προϊσταμένη Διεύθυνσης Πολιτισμού & Αθλητισμού ΠΚ, Καλεμάκη Καλλιόπη προϊσταμένη τμήματος Σχεδιασμού και Διαδικασιών Ένταξης Έργων Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Περιφερειακού Προγράμματος Ανάπτυξης ΠΚ, Νοικοκυράκης Εμμανουήλ προϊστάμενος Αυτοτελούς Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου ΠΚ, Ατσαλάκης Μιχαήλ υπάλληλος Αυτοτελούς Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων ΠΚ, Χατζηγεωργίου Γιώργος αντιπρόεδρος Συλλόγου γονέων μαθητών Δ Ηρακλείου, Ματζαβάκης Νίκος μέλος Συλλόγου Ίριδα ατόμων με αυτισμό στο Ηράκλειο, Μανουρά Ελπίδα δικηγόρος, Χουσουλάκη Γενοβέφα πρώην περιφερειακή σύμβουλος, Βογιατζή Χρυσάνθη ειδική σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ, Ιγνατιάδης Παναγιώτης ειδικός σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Επιχειρηματικότητας ΠΚ, και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη, Νικάκη Δέσποινα, Γιατρομανωλάκη Ευαγγελία, Θωμά Μισέλ, Πατεράκη Μαρία υπάλληλοι του Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ και η Χατζάκη Ελευθερία υπάλληλος του Αυτοτελούς Γραφείου Ισότητας Π.Κ.

Παρατήρηση: Οι περιφερειακοί σύμβουλοι κ.κ. Καμπουράκης Εμμανουήλ και Παπαβασιλείου Νεκτάριος συμμετείχαν κατά τη συζήτηση των θεμάτων 1,1 και 1,2, ημερήσιας διάταξης και των επερωτήσεων Γ1 και Γ2 και στη συνέχεια αποχώρησαν, κατά δήλωσή τους.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία ο Πρόεδρος κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 4.1: Παράταση προσωρινών μέτρων (παράκαμψη τμημάτων οδού) της επαρχιακής οδού 13 Π.Ε Ρεθύμνου, με σκοπό την εκτέλεση εργασιών στα πλαίσια του έργου: «Οδικός Άξονας Ρέθυμνο – Απόστολοι - Μάνδρες, τμήμα Ρέθυμνο-Φράγμα Ποταμών» **1ο υποέργο της πράξης «Οδικός Άξονας Ρέθυμνο - Απόστολοι - Μάνδρες, τμήμα Ρέθυμνο - Φράγμα Ποταμών».**

Το Περιφερειακό Συμβούλιο έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α) του **Ν. 2690/1999:** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,

β) του **Ν. 3852/10:** «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,

γ) του **άρθρου 33 του Ν. 5013/2023:** «Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση, διαχείριση κινδύνων στον δημόσιο τομέα και άλλες διατάξεις»,

δ) του **Ν 5056/2023:** «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων των χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών»,

όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

2. Το Π.Δ. 149/2010: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης»(ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. **1218/ΦΕΚ 762 τ. Β' / 26-02-2021** Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης.

3. Την αριθμ. 01/2024 (πρακτικό Νο 01/02-01-2024) απόφαση του Π.Σ. που αφορά «εκλογή Προεδρείου του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης».

4. Το με αρ. πρωτ. 410202/19-11-2024 έγγραφο της Δ/σης Τεχνικών Έργων ΠΕ Ρεθύμνου, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:

«Σχετικά με το έργο του θέματος σας γνωρίζουμε τα παρακάτω:

Ιστορικό:

Έχοντας υπόψη:

1. Την με αριθμό 22PROC011652200/2022-11-23 Προκήρυξη Δημόσιας Σύμβασης με ανοικτή διαδικασία του άρθρου 27 και οικονομική προσφορά του άρθρου 95 παρ. 2α του Ν.4412/2016, μέσω Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ. με μοναδικό κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή), η Διεύθυνση Τεχνικών Έργων της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης γνωστοποιεί τον διαγωνισμό για την εκτέλεση του έργου
2. Την με αριθμό 26543/03-02-2021 (ΑΔΑ:6ΝΘ27ΛΚ-466) Απόφαση Δ/σης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού Περιφέρειας Κρήτης περί έγκρισης διάθεσης πίστωσης του εν λόγω έργου.
3. Την με αριθμό 214537/25-09-2020 (ΑΔΑ: ΩΣΛΑ7ΛΚ-7ΜΑ) Απόφαση Δ/σης Τεχνικών Έργων Περιφέρειας Κρήτης με την οποία εγκρίθηκαν τα έγγραφα της σύμβασης του έργου.
4. Την με αριθμό 1419/ΝΟ 27/12-10-2022 (ΑΔΑ: ΨΒΧΕ7ΛΚ-Ρ14) Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής με την οποία εγκρίθηκε η διάθεση πίστωσης και η διακήρυξη της δημοπρασίας.
5. Την με αριθμό 11/2023 Απόφαση, πρακτικό Νο 01/09-01-2023 (ΑΔΑ: 6ΑΧΝ7ΛΚ-ΝΥΒ) της Οικονομική Επιτροπής της Περιφέρειας Κρήτης περί έγκρισης του από 20/12/2022 Πρακτικού 1 της επιτροπής διαγωνισμού.
6. Την με αριθμό 68194/2023 Απόφαση, πρακτικό Νο 07/02-03-2023 (ΑΔΑ: 9ΚΑΥ7ΛΚ-0Η7) της Οικονομική Επιτροπής της Περιφέρειας Κρήτης περί έγκρισης του από 22/02/2023 Πρακτικού 2 της επιτροπής διαγωνισμού για την σύναψη ηλεκτρονικής σύμβασης του έργου και κατοχύρωση στην μειοδότη εταιρεία «ΤΑΛΩΣ ΑΤΕ», με μέσο ποσοστό έκπτωσης 10,10% και προσφερόμενο ποσό 8.559.609,10 € χωρίς Φ.Π.Α. (10.613.915,28 € με Φ.Π.Α.).
7. Την αρ.243/2023 πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την οποία αποφάσισε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης.
8. Την με αρ.πρωτ.185641/07-06-2023 ειδική πρόσκληση στην «ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε.» για υπογραφή σύμβασης
9. Το με αρ.πρωτ.204019/21-06-2023 έγγραφο της «ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε.» προς τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης περί μη αποδοχής της πρόσκλησης υπογραφής της σύμβασης
10. Την με αρ.πρωτ.233479/17-07-2023 εισήγηση της επιτροπής διαγωνισμού για την κήρυξη έκπτωσης της «ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε.»
11. Η υπ' αρ. πρωτ. ΔΤΕ 233481/17.07.2023 (ΑΔΑ: 644Α7ΛΚ-ΗΞΤ) Απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας του παραπάνω έργου, με την οποία κηρύχθηκε έκπτωτη η ανάδοχος εταιρεία
12. Η με αρ.849/2023 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής περί κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής της «ΤΑΛΩΣ Α.Τ.Ε.» και ανάδειξης ως προσωρινού αναδόχου της σύμβασης τον οικονομικό φορέα «ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΑΤΕΒΕ ΙΝΤΕΡΚΑΤ», ο οποίος προσέφερε την αμέσως επόμενη συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.
13. Η με αρ.1074/2023 Απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για την σύναψη ηλεκτρονικής σύμβασης του έργου και κατοχύρωση στην μειοδότη εταιρεία «ΙΝΤΕΡΚΑΤ Α.Ε.», με μέσο ποσοστό έκπτωσης 3,00% και προσφερόμενο ποσό 9.232.145,16 € χωρίς Φ.Π.Α. (11.447.860,00 € με Φ.Π.Α.)
14. Την αρ.730/2023 πράξη του Ε' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου με την οποία αποφάσισε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης
15. Την αρ.49/05-01-2024 προέγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Προγράμματος «Κρήτη» για την υπογραφή της σύμβασης.

16. Την αρ.πρωτ.12662/12-01-2024 (ΑΔΑΜ: 24ΣΥΜΝ014124774) Σύμβαση Κατασκευής του Έργου.
17. Την αίτηση του αναδόχου με αρ.πρωτ.207642/14-06-2024
18. Την αίτηση του αναδόχου με αρ.πρωτ.233528/04-07-2024
19. Την απόφαση με αρ.114/2024 (πρακτικό 16/11-07-2024) του Περιφερειακού Συμβουλίου Κρήτης
20. Το με αρ.πρωτ.427102/08-10-2024 έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης
21. Την Αίτηση του αναδόχου με αρ.350015/08-10-2024 για παράταση προσωρινής κυκλοφοριακής ρύθμισης

Σύμφωνα με το παραπάνω (19) σχετικό, το Περιφερειακό Συμβούλιο Κρήτης είχε λάβει απόφαση να γίνει προσωρινή κυκλοφοριακή ρύθμιση παράκαμψης για την κατασκευή του Τεχνικού Τ1- Γέφυρα στην περιοχή Αλμπάν Μετόχι Δήμου Ρεθύμνου μέχρι 15/10/2024 επειδή εκτελούνται εργασίες στο τμήμα της επαρχιακής οδού 13 στη Χ.Θ. 1+046 (θέση υφιστάμενης γέφυρας) .

Ο ανάδοχος με νεότερη αίτησή του ζητάει την παράταση της προσωρινής κυκλοφοριακής ρύθμισης παράκαμψης στο ανωτέρω τμήμα καθώς επικαλείται την προσωρινή διακοπή εργασιών καθαίρεσης της υφιστάμενης γέφυρας σύμφωνα με το σχετ. (20) έγγραφο της Υπηρεσίας Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Κρήτης.

Η υπηρεσία συμφωνεί με το λόγο που επικαλείται ο ανάδοχος καθώς πράγματι έχει γίνει προσωρινή διακοπή εργασιών καθαίρεσης της υφιστάμενης γέφυρας και είναι σε εξέλιξη η διαδικασία αδειοδότησης από το ΥΠΠΟΑ.

ΕΙΣΗΓΟΥΜΑΣΤΕ

την παράταση της προσωρινής κυκλοφοριακής ρύθμισης παράκαμψης κατά το διάστημα 15/10/2024 μέχρι 15/06/2025 στο τμήμα της επαρχιακής οδού 13 στη Χ.Θ. 1+046 (θέση υφιστάμενης γέφυρας), όπου θα εκτελούνται εργασίες και η κυκλοφορία από Ρέθυμνο προς Φράγμα Ποταμών να εκτρέπεται προς τα νοτιοανατολικά της υφιστάμενης Επαρ. Οδού Ρεθύμνου – Φράγμα Ποταμών. Η προτεινόμενη παράκαμψη ανήκει στην κατηγορία οδού ζ2 (ΟΜΟΕ - Τεύχος 2: Διατομές) και έχει μήκος 129m με συνολικό πλάτος ασφαλτικού 5,50m (2,75m ανά κατεύθυνση) και έρεισμα 1,00m για τοποθέτηση πινακίδων ή 2,00m για τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας.»

5. Την εισήγηση της κ. Λιονή Μαρίας, Αντιπεριφερειάρχη ΠΕ Ρεθύμνου.
6. **Τις απόψεις του Προέδρου και των μελών του Περιφερειακού Συμβουλίου.**
Ύστερα από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Εγκρίνει την παράταση της προσωρινής κυκλοφοριακής ρύθμισης παράκαμψης κατά το διάστημα 15/10/2024 μέχρι 15/06/2025 στο τμήμα της επαρχιακής οδού 13 στη Χ.Θ. 1+046 (θέση υφιστάμενης γέφυρας), όπου θα εκτελούνται εργασίες και η κυκλοφορία από Ρέθυμνο προς Φράγμα Ποταμών να εκτρέπεται προς τα νοτιοανατολικά της υφιστάμενης Επαρ. Οδού Ρεθύμνου – Φράγμα Ποταμών. Η προτεινόμενη παράκαμψη ανήκει στην κατηγορία οδού ζ2 (ΟΜΟΕ - Τεύχος 2: Διατομές) και έχει μήκος 129m με συνολικό πλάτος ασφαλτικού 5,50m (2,75m ανά κατεύθυνση) και έρεισμα 1,00m για τοποθέτηση πινακίδων ή 2,00m για τοποθέτηση στηθαίων ασφαλείας, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται και στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης.

Παρατήρηση

Οι Τεχνικές Υπηρεσίες της Περιφέρειας και οι εισηγητές θα πρέπει να δεσμεύονται και να έχουν τον έλεγχο της επίβλεψης του έργου ώστε να συντομέψει ο χρόνος εκτέλεσης του, για να αποφεύγεται η ταλαιπωρία των πολιτών.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο, **28-11-2024**

Ο Πρόεδρος του Π.Σ

Ο Γραμματέας

Τα μέλη

Ευάγγελος Ζάχαρης

Δημήτριος Βρύσαλης